

WESTWOUDS BUITENGEBIED: TOT NU TOE GEKOESTERD...

(Publicatie 11-03-2021 op Facebook-pagina "Het Geheugen van Westwoud")

Het nieuws dat een ondernemer uit de Wieringermeer plannen heeft om 2 tot 5 enorme windturbines te plaatsen in het buitengebied van Westwoud, is bij de Westwouders ingeslagen als een bom. De windreuzen (150 meter hoog) zouden op het land, pal naast het Wijzenddijkje, moeten verrijzen.

Het Wijzenddijkje is een eeuwenoud dijklichaam dat ooit de scheiding vormde tussen de twee verschillende waterpeilen van de Houterpolder en polder Het Grootslag (zie afb.2). De waterkering is ontstaan bij de poldervorming die in de Middeleeuwen tot stand kwam. Het stokoude dijkje ligt tussen de watergangen Grote Wijzend en Kleine Wijzend. De Grote Wijzend vormde in vroeger tijden de vaarverbinding tussen Hoorn en Enkhuizen. Door het toenemende vervoer via de weg, raakte de vaarroute in onbruik. Ook kwamen er steeds meer obstakels in de vaarroute die een doorgang belemmerden. Na een miljoeneninvestering van gemeenten Hoorn en Drechterland, Hoogheemraadschap en de Provincie Noord-Holland is het voor kleine pleziervaartuigen sinds enkele jaren weer mogelijk om van Hoorn naar Enkhuizen te varen.

Naast het herstel van de historische vaarroute langs het Wijzenddijkje is er ook op andere fronten flink geïnvesteerd in het gebied Drachterveld, waar het Wijzenddijkje onderdeel van uitmaakt. Zo zijn er allerlei recreatieve voorzieningen aangelegd als wandelpaden, bankjes, informatiebordjes en is het gebied opgenomen in het 'wandelnetwerk van Noord-Holland'. Naast kanoërs, wandelaars, joggers, fietsers, skaters en rustzoekers maakt de aanwezige waterberging het ook voor vogelaars en natuurliefhebbers een interessant gebied. Een kolonie broedende (en beschermde) oeverzwaluwen heeft zich definitief gevestigd in de 18 m lange betonnen oeverzwaluwwand die is aangelegd. Natuurorganisatie IVN organiseert er wandeltochten waarbij de gidsen vertellen over de historie en het beheer van dit gebied, de bloemen en planten en de vele (water)vogels.

Recreatieschap Westfriesland omschrijft het gebied op haar website als volgt: "In een weidse omgeving, ingeklemd tussen de dorpen Oosterblokker en Westwoud, ligt groengebied Drachterveld, onderdeel van de Drachterscheg. Een scheg is een 'groene buffer' die het overgangsgebied vormt tussen de bebouwing van Hoorn en Drechterland." Uit alles blijkt dat de gemeente Drechterland met haar visie ten aanzien van het Drachterveld flink heeft ingezet op natuur in combinatie met recreatie.

In het gemeentelijke Beleidsplan "Toerisme en recreatie" is de visie van Drechterland duidelijk als het gaat om de recreatieve waarde van een open landschap: *"Drechteland is, als groen hart tussen de meer verstedelijkte buurgemeenten, ook een aantrekkelijk recreatiegebied voor eigen inwoners en de inwoners van de buurgemeenten."* Even verderop: *"Een groeiende groep binnenlandse en buitenlandse toeristen kent dit aanbod en komt naar Drechterland om het Westfriesse landschap te beleven."*

In de Toekomstvisie van gemeente Drechterland geldt het aantrekkelijke landschap van Drechterland opnieuw als 'belangrijkste troef' voor ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. Eén van de documenten dat ten grondslag ligt aan deze Toekomstvisie is het onderzoeksverslag 'Het is mooi aan de dijk - Een culturele biografie van Drechterland' opgesteld door het Erfgoedloket. Daarin staat te lezen: *"Het 'groen' blijkt de bindende factor binnen de gemeente: de landschappelijkheid van de omgeving, de doorkijkjes en de rust worden gekoesterd... De liefde voor het landschap – en de angst voor verstedelijking – is bij iedereen groot: het landschap moet open blijven en mag niet ten prooi vallen aan de bouw van huizen of andere niet-passende bebouwing."*

In bovengenoemd document is zelfs een expliciete lofuiting op het Wijzenddijkje terug te vinden. De volgende passage komen we tegen: *"Het Wijzenddijkje biedt pakweg vanaf Molen de Krijgsman tot aan Westwoud een prachtig wijds uitzicht over het groene agrarische landschap van Drechterland. De Pancratiuskerk in Oosterblokker is te zien en ook de torens van de hervormde en de katholieke kerk in Westwoud. Verder wind, rust, leegte..."*

Ook in de Welstandsnota blijkt door de gemeente Drechterland grote landschappelijke waarde te worden toegedicht aan het buitengebied waar het monumentale Wijzenddijkje ligt. Het gebied wordt namelijk aangeduid als gebiedstype 1: 'Karakteristiek buitengebied'. Even verderop valt te lezen: *"Het gebied (gebiedstype 1, red.) is landschappelijk waardevol en zeer kwetsbaar. Drechterland spreekt in het rapport de volgende ambitie uit: "Voor het gebied geldt een aanduiding als bijzonder welstandsgebied, waarbij de nadruk zal liggen op het respecteren en handhaven, en waar mogelijk versterken van de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten."* Over bouwen in dit gebied is de Welstandsnota duidelijk: *"Sterk afwijkende bouwvormen en de toepassing van lichte kleurenstellingen en glanzende materialen moet in dit gebied voorkomen worden."*

'Het Geheugen van Westwoud' is van mening dat met de plaatsing van de genoemde 4 à 5 windreuzen in het karakteristieke buitengebied van Westwoud, onherstelbare schade wordt aangericht. De natuurlijke, recreatieve en historische waarde van het gebied zouden in één klap drastisch gedevalueerd worden. Alle eerder gedane investeringen ten spijt. Dit toestaan, zou het gemeentebestuur verantwoordelijk maken, voor een historische en tegelijk dramatische beslissing die de groene buffer tussen Hoorn en Drechterland definitief opgeeft en ten prooi laat vallen aan bebouwing en 'verrommeling'. Lijnrecht in tegen alle eerdere voornemens, missies, ambities en beleidsvisies die de gemeente Drechterland in het verleden heeft uitgesproken.

Met dank aan Jan de Bruin, Westfries Archief (www.wfa.nl) voor historische informatie.

Bijbehorende foto's met ondertekeningen op de volgende pagina's

Afb. 1: Recreatie op het Wijzenddijkje met in de verte de bebouwing van de Bangert-Oosterpolder. Als het aan een ondernemer uit de Wieringermeer ligt, komen er rechts in beeld 2 tot 5 reusachtige windturbines.

Afb. 2: Fragment uit de kopergravure 'Graafschap Dregterland' uit 1773 van Govert Oostwoudt. Daarop aangegeven het Wijzenddijkje (De Wysent).

De naam Binnenwijzend (Binnenwisen) komt reeds voor in een bekende baljuwsrekening uit 1311. De Wijzend ligt er dus al lang voor 1400.

WESTWOUDS BUITENGEBIED: TOT NU TOE GEKOESTERD...

Ligging van de Houterpolder en Het Grootslag in het ambacht Drechterland in Westfriesland.

Afb. 3

Afb. 4: Luchtfoto van de huidige situatie met daarop aangegeven het Wijzenddijkje en natuurgebied het Drachterveld. Ten noorden van het Wijzenddijkje het gebied waar de beoogde windmolens zouden moeten verrijzen.